

Чорнобай Д.В.*

МІЖНАРОДНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОМІРНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, МЕХАНІЗМИ КОМПЕНСАЦІЙ ТА САНКЦІЙ

Питання міжнародної відповідальності за правомірну діяльність набуло особливої значущості в умовах науково-технічних відкриттів та розвитку комунікативних відносин, оскільки в світовій спільноті на сьогоднішній день все частіше мають місце випадки негативного наслідку правомірних дій суб'єктів міжнародного права.

Вивчення даної проблеми дозволяє виявити недосконалість нормативно-правової бази, яка не охоплює весь спектр питань, що супроводжують діяльність не заборонену міжнародним правом. Немає упорядкованої, кодифікованої структури яка забезпечила б оптимальними механізмами компенсацій та санкцій на випадок згубних наслідків дій правомірної діяльності.

Відповідальність за правомірну діяльність, можна вважати, розпочалася з теми «режим компенсації за забруднення моря нафтою» [1]. Рамки даного режиму спочатку були закладені Міжнародною конвенцією по цивільній відповідальності за збиток від забруднення нафтою від 1969 року (Конвенція по цивільній відповідальності від 1969 р.) і Міжнародною конвенцією про створення міжнародної фундації для компенсації збитку від забруднення нафтою від 1971 року.

Відповідно до режиму, відповідальність за збиток від забруднення, викликаного витоків стійкої нафти з танкера, каналізується зареєстрованому власнику, виключаючи інші сторони, а саме фрахтувальника, що управляє або оператора судна. Відповідальність є строгою, що означає, що власник може уникнути відповідальності тільки по дуже обмеженій кількості причин, але вона є лімітованою по сумі. Зобов'язання власника повинне бути забезпечено страховкою або іншим фінансовим забезпеченням, яке дає можливість позивачам звернутися з позовом безпосередньо до страхувальника або іншої особи, що надає фінансове забезпечення. Це зобов'язання, проте, застосовується тільки відносно суден, що перевозять більше 2000 тонн нафти як вантажу [2]. Якщо компенсація в рамках Конвенції про цивільну відповідальність від 1992 року виявляється недостатньою, Фундація від 1992 року надає додаткову компенсацію [3].

На прикладі режиму відповідальності по забрудненню моря нафтою розглянемо проблематику відповідальності за правомірну діяльність в аспекті компенсацій та санкцій. Як видно з вищенаведеного прикладу відповідальність в основному лягає на власника, що: по-перше обмежує бюджет компенсаційної здатності, зазвичай призводить до банкрутства компанію, здатність страхової компанії відшкодувати збиток попередньо не підтверджено та лімітовано по сумі. Окрім того юридичні процедури розтягуються на роки, що гальмує процес відшкодування постраждалим та багато іншого. Таке коло проблем спіткає і інші режими відповідальності.

На нашу думку, єдиним оптимальним шляхом вирішення проблем інституту відповідальності за правомірну діяльність, - наділення ООН функціями координаційного центру світової спільноти по запобіганню та компенсації нещасних випадків. Вбачається до-

* здобувач кафедри порівняльного і європейського права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Білас І.Г.

цільність створення відповідного органу в рамках ООН, який містив би інформацію про наявність у країн-членів ресурсів, для негайного відновлення та локалізації критичної ситуації, по усіх сферах діяльності, що може потягнути згубні наслідки небезпечної діяльності для груп держав та планети в цілому. Створити страховий фонд на міждержавному рівні, що зміг би у прискореному порядку надати грошову допомогу потерпілим та компенсувати затрати держав, що задіяні у вирішенні проблеми.

Окрім матеріальних аспектів інституту відповідальності за правомірну діяльність існують також ідеальні цінності, без яких унеможлиблюється бажаний прогрес у вирішенні проблем, які з'являються внаслідок духовного занепаду продиктованого умовами існування людства та призводять до знищення життя на землі. Що також повинно враховуватись при розробці підходів до вирішення проблем компенсацій та санкцій.

Література

1. <http://www.iopcfund.org/history.htm>.
2. Див. статтю VII, 1, 1992 Конвенції про цивільну відповідальність;
3. Див. статтю 2 1992 Конвенції про фундацію, яка описує мету Конвенції, і статтю 4, яка описує обставини, при яких Фундація від 1992р. виплатить компенсації;
4. Chester Dr. Brown: A Common Law of International Adjudication;
5. <http://www.ecolife.org.ua/laws/index.php>.